

TEMPS MODERNS

FULLS DE CINEMA

Núm. 4 ■ Juny 1994 (Fruetàs Gelabert i Badiella) ■ Edita: Centre de Cultura "Sa Nostra"

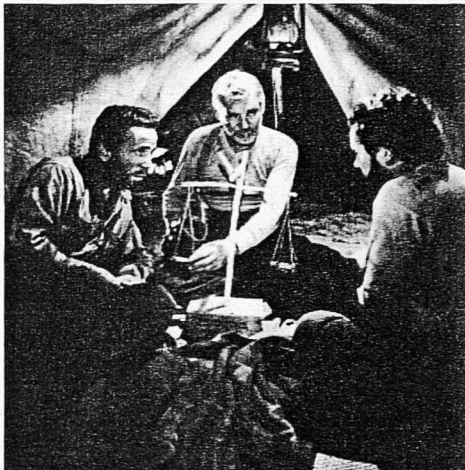
EDITORIAL

DANGEROUS LIAISONS

*L'aigua plora è digué a l'aire
que no sabia la falsia que el
foc havia feta a la terra*
(Ramon Llull)

Tota la vida hem sentit a dir que no convé mesclar, que hi ha mesclcs explosives. El fetge, o no sé si deu ser cosa del çap, no tolera de la mateixa manera la ingestió abundosa d'un sol destil·lat que si la mateixa ingestió és producte de combinacions diferents. Tampoc la raça humana, tot i els tòpics del mestissatge i la riquesa que n'aporta, no sempre ha acceptat determinats creuaments més enllà dels que es produeixen de forma ocasional i sense reunir-se més de dues persones. Em referesc a les relacionades amb el color de la pell i l'origen geogràfic, social o cultural. L'ésser humà és selectiu i marginador per natura i, no ens enganyem, per educació. No fa massa, a una emissora de ràdio hi comparagué un personatge —val més no recordar-ne el nom— que deia quelcom així: *yo, ya en la universidad, descubri que un hombre inteligente necesitaba a su lado una mujer inteligente*. Ho deia per ell, el molt ase. Així és bo d'entendre que els enfrontaments siguin freqüents, per tot arreu, per diferències en aquest sentit. No cal parlar ja, en altres magnituds, dels conflictes bèl·lics que han generat les incompatibilitats entre els diferents grups humans.

En qualsevol cas, l'objectiu d'aquestes ratlles era simplement demostrar la poca conveniència de mesclar dos móns tan influents avui en dia en la societat, com són la literatura i el cinema. Ni l'evidència que presenten quant a ésser portadors de les cabòries de personatges massa sospitosos, generalment, d'actuar al marge de les normes que ens faixen amb l'ordre establert, han servit per sostenir el nostre propòsit inicial. Potser, doncs, que en aquest cas hàgim de fer una ex-

FOTOGRAMA DE EL TESORO DE SIERRA MADRE

cepció i admetre la bondat d'aquesta confluència. Cabrera Infante diu que *a qualsevol persona l'influeix més el que ha llegit i vist al cinema que el que hagi viscut pel seu compte*. Aleshores, si és així, gairebé la vida sencera de qualsevol de nosaltres no pot desprendre's de les aportacions cinematogràfiques.

Són innombrables les adaptacions al cinema procedents de la literatura. Algunes ens permeten descobrir autors d'obra no massa difosa pels nostres paratges. D'entre els més recents *Chuelos de Laclós, C.S. Lewis o Fannie Flagg*. Remuntant-nos anys enrere, *Isak Dinesen o B. Traven*, qui aportà un original novel·lat perquè John Huston pogués fer *El Tesoro de Sierra Madre*. És cert que es parla sovint de les mancances de la pel·lícula en relació al text, de la riquesa de detall que aquest aporta o de la coartació als espectadors (exlectors) tot evitant-los la possibilitat de passar els personatges pel sedàs de la seva imaginació. Tal vegada sigui una equivocació fer-ne un confrontament. Seria bo entendre la novel·la i la seva conseqüència cinematogràfica com a dues creacions diferents, producte de processos creatius que res no tenen a veure des dels paràmetres de la comparació.

MIQUEL PASQUAL